

Vragen en antwoorden Windenergie

Waarom hebben we windenergie nodig?

Het klimaat verandert als gevolg van de toename van CO₂ (kooldioxide) in de atmosfeer. CO₂ komt vrij bij verbranding van fossiele brandstoffen. De voorraad daarvan raakt op. Om deze twee redenen is internationaal een klimaatverdrag afgesproken om uitstoot van CO₂ te verminderen. In Europa is afgesproken dat Nederland in 2020 minimaal 14% van zijn energie duurzaam produceert. Daarvoor moet de opwekcapaciteit fors worden uitgebreid. Naast zonne-energie, bio-energie en aardwarmte is het nodig dat er ook windmolens worden geplaatst. Samen met maatschappelijke organisaties heeft het kabinet het Energieakkoord gesloten om vaart te maken met de opwekking van duurzame energie. De lidstaten, wij dus ook, krijgen een boete als ze in 2020 nog niet klaar zijn. Het verduurzamen van de energieproductie maakt ons minder afhankelijk van andere landen en vermindert tevens het verbruik van milieuvervuilende en steeds schaarser en duurder wordende fossiele brandstoffen.

Hoeveel windenergie moeten we dan opwekken?

De Rijksoverheid wil in 2020 een windenergievermogen van 6.000 MegaWatt (MW) behalen. Dat staat gelijk aan 2.000 tot 3.000 windturbines die 3 tot 4 miljoen huishoudens van elektriciteit voorzien. Iedere provincie neemt een deel hiervan voor zijn rekening. De windrijke provincies zoals Friesland en Zuid-Holland nemen meer voor hun rekening dan de regio's waar het minder waait. Binnen het kader van het Energieakkoord hebben Rijk en provincie afspraken gemaakt over de verdeling. Met de provincie Limburg is afgesproken om 95,5 MW aan windvermogen te realiseren. Midden-Limburg wil hieraan een bijdrage leveren.

Waarom ook molens op het land en niet alles op zee?

Naast windenergie op land wordt volgens afspraken in het Nationaal Energieakkoord ook fors ingezet op wind op zee. Om aan de afspraken uit het akkoord te kunnen voldoen is een mix van meerdere energievormen nodig. Wind op zee is vooralsnog aanzienlijk duurder per eenheid opgewekte elektriciteit (kWh), doordat de bouw, fundering en onderhoud van windturbines en de aanleg van elektriciteitskabels op zee duurder is. Eind 2012 was in Nederland circa 2.200 MW aan windvermogen gerealiseerd. Naast grote windparken van meer dan 100 MW moeten ook kleinere windparken worden gerealiseerd om de doelstelling te halen. De doelstelling is dus: 6000 MW op zee én 6000 MW op land.

Waarom in Midden-Limburg?

De ambitie van de gemeenten in Midden-Limburg is dat we voor een deel kunnen voorzien in de eigen energiebehoefte door de opwekking van schone energie. Dit leggen de gemeenteraden van de vier gemeenten Leudal, Peel en Maas, Nederweert en Weert vast aan de hand van overeengekomen uitgangspunten. Daarmee voldoen de gemeenten ook aan hun eigen energiedoelstellingen.

Wie zijn initiatiefnemers?

De initiatiefnemers voor ontwikkeling van windenergie kunnen bestaan uit ontwikkelaars, (energie of burger)coöperaties, bedrijven/instellingen/agrarische ondernemers en grondeigenaren. Het kunnen ook samenwerkingsvormen zijn zoals de coöperatie Rescoop Limburg (een samenwerking van lokale energiecoöperaties) en coöperatie Zuidenwind.

Kunnen wij als burgers meedoen?

Ja, absoluut, dat is zelfs de bedoeling. We vinden het belangrijk om met omwonenden in gesprek te gaan over hoe u het beste betrokken kunt worden bij de vervolgstappen van de ontwikkeling van windenergie. Dat gaat over hoe u geïnformeerd wil worden, maar ook hoe de omgeving kan meeprofiteren van een windpark.

Waar komen de turbines te staan?

In Weert is een beperkt gebied geschikt voor de windturbines. Dit komt omdat Weert onder een straalverbinding ligt tussen de militaire vliegvelden Kleine-Brogel en Volkel. Het gebied ten zuiden van de A2, nabij het AC restaurant, de Schoordijk en de Galgebergweg lijkt het meest kansrijke gebied voor windturbines.

Hoeveel windturbines worden er geplaatst?

Dat is nog niet bekend. Een mogelijke initiatiefnemer moet eerst de hierboven beschreven zoeklocatie nader onderzoeken of deze inderdaad geschikt is en voor hoeveel windmolens er daadwerkelijk ruimte is. Naar verwachting zijn het er maximaal 3-4.

Hoe hoog zijn de turbines?

In Limburg waait het minder dan in de provincies aan de kust. Toch is er nog voldoende wind aanwezig, zeker in de hogere luchtlagen. In vergelijking met het westen van het land zullen de molens meer de hoogte in moeten. Hoe hoog dat zal zijn is nog niet bekend. Er moet nog onderzoek plaatsvinden, maar zodra dat bekend is wordt u daarover geïnformeerd. De huidige windturbines op land hebben een masthoogte van 100 tot 140 meter en een rotordiameter van 100-140 meter. Dit maakt de tiphoogte van de huidige turbines tussen de 150 en 210 meter. De tiphoogte is de masthoogte plus de helft van de rotordiameter.

Wanneer worden ze gebouwd? Wat is de planning?

Het gehele ontwikkeltraject duurt naar verwachting drie tot vijf jaar. Eerst moet natuurlijk met de grondeigenaren gesproken worden. Wanneer de neuzen een kant op wijzen, dient eerst een principebesluit te worden genomen door het gemeentebestuur. Daarna begint het formele traject met het opstellen van een Milieu Effect Rapportage (MER). Op basis daarvan en in combinatie met de gebiedskenmerken kan worden bepaald wat het aantal en hoogte van de windturbines wordt en wat de impact is op de omgeving.

Om het windpark te kunnen bouwen moet het bestemmingsplan worden gewijzigd en/of een omgevingsvergunning (in afwijking van het bestemmingsplan) worden verleend. Dat gebeurt zorgvuldig en u kunt uw mening geven over de voorgenomen besluiten. Daarbij krijgt u gedurende de procedure de mogelijkheid tot inspraak en om eventueel zienswijzen en beroep in te dienen. Maar zo ver is het nog niet. Het traject begint met een eerste verkennend onderzoek waarna eerst principegoedkeuring door het gemeentebestuur dient te worden verkregen, alvorens men verder gaat.

Hoeveel hinder veroorzaken deze turbines?

Dat is sterk afhankelijk van waar u woont en waar u hinder van ervaart. Wij gaan hierover met inwoners in het gebied in gesprek om te verkennen wat de mogelijkheden zijn om eventuele hinder te verminderen. Uiteraard moet aan alle wettelijke eisen worden voldaan. Alleen dan kan een vergunning worden afgegeven.

- Geluid

Het geluid dat u hoort is afhankelijk van de gekozen turbine en de afstand van de locatie tot uw woning of werkplek. Uiteraard moet ook aan de wettelijke geluidsnormen worden voldaan.

- Slagschaduw

Als de zon op de mast en rotor van een windturbine schijnt, krijg je een stilstaande en bewegende schaduw op de grond: slagschaduw.

Eerst dient de zoeklocatie te worden verfijnd en vindt er nader onderzoek plaats. Die informatie gebruiken we om een definitieve locatie van de turbines te bepalen en er daardoor voor te zorgen dat er voor omwonenden zo weinig mogelijk hinder is. Voor de bepaling van wat hinderlijk is, wordt aangesloten bij landelijk beleid rondom dit thema.

Hoe ziet een windpark eruit?

Windmolens zijn landschap overstijgend. Er wordt rekening gehouden met de effecten van de windturbines op het landschap en er wordt een zo rustig mogelijk beeld voor de omgeving gecreëerd. Zo heeft een windturbine minder effect op het landschap als het landschap bestaat uit grote kavels en lineaire elementen. Naast het landschap hebben verschillende opstellingen met windturbines effect. Een lijnopstelling heeft minder effect dan een zwerm. Dit laatste heeft zeker niet te voorkeur. Exacte locaties zijn nog niet bekend maar zodra hier meer duidelijkheid over is, wordt dit in een beeld of 'aangezicht' uitgewerkt.

Is er hier wel voldoende wind aanwezig? In het westen waait het toch harder?

In het westen waait het inderdaad harder. Op zee waait het nog harder. Alleen is het bouwen van de turbines en exploiteren van windturbines op zee fors duurder in vergelijking met windmolens op land. Daarnaast moet iedere provincie zijn bijdrage leveren aan de duurzaamheidsdoelstelling van ons land. Dat kan nooit alleen door de provincies in het westen gedaan worden. En het waait in Midden-Limburg hard genoeg om een rendabel windmolenpark neer te zetten.

Zijn ganzenfoerageergebieden per definitie uitgesloten voor windenergie?

Ganzenfoerageergebieden zijn niet uitgesloten als gebied waar mogelijk windenergie kan worden opgewekt. De Provincie Limburg laat dit weten aan de samenwerkende gemeenten Leudal, Peel en Maas, Weert en Nederweert. De vier gemeenten en de provincie ondersteunen initiatiefnemers met plannen voor windenergie, zodat voor 2020 de eerste windmolens gerealiseerd kunnen worden. Het komen tot de goede locatie is daarbij een van de uitgangspunten. Voorwaarde is wel dat initiatiefnemers met een onderzoek aannemelijk maken dat ganzen voldoende beschermd blijven.

Hoe gaat u om met schadeloosstellingen van omwonenden?

Natuurlijk vindt compensatie plaats volgens de wettelijke eisen. Als voor omwonenden of omliggende bedrijven is onderzocht en vastgesteld dat ze planschade hebben aan hun eigendommen (waardedaling van hun woning of pand) dan wordt dat in principe vergoed, conform de wettelijke regels voor planschadevergoedingen.

Het bouwen van windmolens heeft effect op de omgeving. Overheid en initiatiefnemer hebben afgesproken dat niet alleen de lasten maar óók de lusten ten goede moeten komen van de burgers en de lokale gemeenschap. De lasten proberen we zoveel mogelijk te beperken. We gaan met de omgeving in overleg om invulling te geven aan hoe het gebied kan profiteren van windenergie. Een van de uitgangspunten is dat het profijt maximaal terug vloeit naar de omgeving.

Mijn huis daalt in waarde, hoe compenseert u dat?

Dat is in de wet geregeld. Wie kan aantonen dat zijn huis door de komst van windmolens echt minder waard is geworden, komt mogelijk in aanmerking voor planschade. Een dergelijk verzoek voor planschade kunt u indienen bij de gemeente nadat het bestemmingsplan / de omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan onherroepelijk is geworden.

Hoe regel ik dat?

Daarover worden de belanghebbenden te zijner tijd geïnformeerd.

Hoe ziet het proces er uit? Wanneer kunnen wij inspreken? Hoe worden wij betrokken?

Er wordt in dialoog met de omgeving vorm gegeven aan een eventuele locatie-ontwikkeling. Ook in een vervolgfase wordt er in gesprek gegaan met de direct omwonenden en andere stakeholders over bijvoorbeeld de uitkomst van de Milieu Effect Rapportage (MER), de situering en de oprichting van een coöperatie. Gesprekken worden gevoerd aan de keukentafel, in speciaal georganiseerde informatiesessies of in bestaande overleggen van buurt- of wijkraden.

Is windenergie financieel rendabel?

Kerncentrales en steenkolen centrales produceren goedkoper elektriciteit dan windmolens. Windenergie kan daardoor op dit moment niet concurreren met fossiele/grijze energie. Het Rijk stimuleert opwekking van duurzame energie met de zogenaamde SDE+-regeling (Subsidie Duurzame Energie) waardoor o.a. windenergie mogelijk wordt. Uitgaande van de kostprijs is windstroom de goedkoopste vorm van schone energie: stroom van zonnepanelen is duurder dan stroom van windturbines. Echter grijze stroom krijgt ook indirect steun van de overheid en kost belastinggeld. Enerzijds door de voordelen die bedrijven krijgen, denk aan investeringsaftrek. Anderzijds gaat belastinggeld naar nadelige effecten van fossiele energie. Denk aan de kosten voor gezondheidszorg, klimaatmaatregelen, etc.

Hoe zit het met de veiligheid van de turbines?

Windturbines moeten aan zeer strenge wettelijke veiligheidseisen voldoen. Hierop wordt getoetst bij de aanvraag en verlening van de vergunningen. Wij houden rekening met de wettelijke en onderzochte veiligheidseisen en plaatsen turbines op gepaste afstand van woningen of andere functies waar mensen verblijven of die gevoelig zijn.

Welke invloed hebben windmolens op natuur en dieren (bijv. vogels)?

Windmolens hebben invloed op natuur en dieren. Het effect hierop wordt onderzocht binnen de verplicht op te stellen Milieu Effect Rapportage. Ook de flora en faunawetgeving stelt daar voorwaarden aan. Welke invloed windenergie heeft moet nog worden onderzocht. Dit is mede afhankelijk van de locatie.

Waar kunnen we de actuele informatie vinden over dit project?

Op de website van de gemeente Weert staan de uitgangspunten en deze veelgestelde vragen. Het initiatief ligt echter bij de initiatiefnemer, die daarmee in eerste instantie verantwoordelijk is voor de communicatie.

Is er een kans dat het niet doorgaat?

Er is een kans dat projecten niet doorgaan. Gedurende het ontwikkeltraject kunnen er onvoorziene omstandigheden naar boven komen die leiden tot een project dat niet haalbaar is. Dit kan te maken hebben met belemmeringen uit de omgeving (ruimtelijk, milieu, impact, onoverbrugbare belemmeringen e.d.), financiële belemmeringen (bijv. geen SDE+) of procedurele onoverbrugbare belemmeringen.